

Sygn. akt I Ca 256/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 lipca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Sieradzu Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSO Elżbieta Zalewska-Statuch

Sędziowie SSO Antoni Smus

SSO Iwona Podwójniak

Protokolant sekretarz sądowy Elwira Kosieniak

po rozpoznaniu w dniu 24 lipca 2013 r. w Sieradzu

na rozprawie sprawy

z powództwa M. K. (1) i M. K. (2)

przeciwko A. K.

o alimenty

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Łasku

z dnia 12 kwietnia 2013 r. sygn. akt III RC 5/13

I. zmienia zaskarżony wyrok w punktach 1 i 2 w ten sposób, że alimenty na rzecz M. K. (1) obniża z kwoty 1300 złotych do kwoty 800 (osiemset) złotych a łączne alimenty określone na kwotę 2000 złotych obniża do kwoty 1500 (jeden tysiąc pięćset) złotych;

II. nie obciąża powodów kosztami postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt I Ca 256/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 12 kwietnia 2013 roku Sąd Rejonowy w Łasku zasądził od pozwanego A. K. tytułem alimentów na rzecz M. K. (1) kwotę 1 300 zł

i M. K. (2) kwotę po 700 zł, tj. łącznie 2 000 zł płatną do rąk przedstawicielki ustawowej małoletnich powodów D. K. do 10 – tego każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat, poczynając od 1 marca 2013 roku oraz oddalił powództwo w pozostałym zakresie.

Ponadto Sąd zasądził od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Łasku 600 zł tytułem częściowych nieopłaconych kosztów sądowych oraz nadał wyrokowi w punkcie pierwszym rygor natychmiastowej wykonalności.

Rozstrzygnięcie Sądu zapadło przy następujących ustaleniach faktycznych:

D. K. i A. K. zawarli związek małżeński 28 sierpnia 2004 r. Z małżeństwa posiadają dwoje dzieci: M. K. (1), urodzoną (...) i M. K. (2), urodzonego (...)

D. K. wraz z dziećmi mieszka w domu, którego miesięczny koszt utrzymania wynosi ok. 800 zł, czyli 266 zł na osobę.

M. K. (1) choruje na padaczkę, w związku z czym musi być pod stałą opieką neurologa i przyjmować leki. Z uwagi na to, że dziecko chore na padaczkę nie może zażywać antybiotyków, małeletnia stale przyjmuje leki uodparniające. Łączny koszt leków to ok. 150 zł miesięcznie. M. K. (1) cierpi też na subkliniczną niedoczynność tarczycy i jest pod stałą opieką endokrynologa oraz przyjmuje lek za 6 zł miesięcznie. U dziewczynki rozpoznano także atopowe zapalenie skóry), co wiąże się z koniecznością utrzymywania diety i podawaniem dziecku mleka B. P. 2 oraz innych leków. 10 opakowań mleka, co starcza na miesiąc kosztuje 70 zł, a leki 60 zł. M. chodzi do przedszkola, co wiąże się z wydatkiem ok. 200 zł miesięcznie oraz około 30 zł za zajęcia dodatkowe. Na wyżywienie dla córki matka wydaje ok. 500 zł miesięcznie. Za środki higieniczne płaci ok. 50 zł miesięcznie, a na odzież ok. 100-150 zł miesięcznie. M. K. (1) ma problemy z wymową, dlatego uczęszcza do logopedy. Za dwie wizyty dodatkowe matka dziecka płaci 80 zł miesięcznie. Małeletnia chodzi do psychologa z uwagi na sytuację rodzinną. Oprócz tych bezpłatnych, D. K. dokupuje córce dwie dodatkowe wizyty za 80 zł w miesiącu. M. K. (1) chodzi też do ortodonta dlatego, że nie ma załazka zęba dwójki. Wizyta u endokrynologa kosztuje 100 zł raz na kwartał, czyli 33,30 zł miesięcznie a u neurologa 50 zł raz na miesiąc. Miesięczny koszt utrzymania małeletniej Sąd ocenił na kwotę ok. 1700-1800 zł.

M. K. (2) nie chodzi jeszcze do przedszkola, pozostając pod opieką dziadków macierzystych. Podobnie jak siostra małeletni jest alergikiem, co wiąże się z koniecznością zakupu mleka za ok. 70 zł miesięcznie. Dziecko urodziło się z wadą serca i od tej pory pozostaje pod opieką kardiologa. Wizyty kosztują 200 zł na rok, czyli ok. 17 zł miesięcznie. Półtora roku temu M. miał operację przepukliny, i obecnie raz na pół roku ma bezpłatne wizyty kontrolne w Szpitalu im. (...) w Ł.. Na wyżywienie syna D. K. wydaje ok. 500 zł miesięcznie. Za środki higieniczne dla syna płaci ok. 50 zł miesięcznie, a na odzież wydaje ok. 100-150 zł miesięcznie. Miesięczny koszt utrzymania małeletniego M. K. (2) Sąd ocenił na kwotę ok. 1100 zł.

D. K. pracuje w (...) w P. za wynagrodzeniem ok. 2200 zł brutto, czyli ok. 1600 zł netto miesięcznie.

Pozwany A. K. prowadzi działalność gospodarczą i uzyskuje dochód granicach 6500 zł miesięcznie. Ma zaległości wobec ZUS i Urzędu Skarbowego. Pozwany wynajmuje mieszkanie w Ł. za 718 zł miesięcznie. Dodatkowo opłaca 100 zł za wodę i prąd. 600 zł wydaje na swoje wyżywienie i środki czystości. Spłaca 1500 zł miesięcznie tytułem kredytów.

Mając na uwadze powyższe Sąd Rejonowy w Łasku w oparciu o art. 135 § 2 kro, zgodnie z którym wykonanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie może polegać w całości lub w części na osobistych staraniach o utrzymanie lub o wychowanie uprawnionego, doszedł do wniosku, że rodziców obciąża obowiązek poniesienia tych kosztów nie w równych częściach.

Matka dzieci sprawuje nad nimi codzienną opiekę. Wymagany jest również jej stały współudział w procesie leczenia dzieci. D. K. pracuje zawodowo za wynagrodzeniem ok. 1600 zł. Sąd Rejonowy, doszedł zatem do wniosku, że nie sposób obciążyć jej kosztami utrzymania dzieci w kwocie wyższej niż 800-900 zł miesięcznie. Na jej utrzymanie pozostaje wówczas kwota 700-800 zł, która winna wystarczyć na przypadający na nią koszt utrzymania domu (ok. 266 zł) i pozostałe koszty własnego utrzymania. Skoro matka dzieci wypełnia swój obowiązek alimentacyjny również poprzez osobiste starania i opiekę nad dziećmi, to pozwany winien przejąć na siebie większą część obowiązku utrzymania dzieci, a zatem na pozwanego przypada kwota 1300 zł na rzecz córki i 700 zł na rzecz syna, czyli łącznie po 2000 zł miesięcznie.

W ocenie Sądu Rejonowego możliwości zarobkowe i majątkowe pozwanego pozwalają na uiszczenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci w zasądzonej wysokości, ponieważ miesięczny dochód z prowadzonej przez niego działalności gospodarczej to ok. 6500 zł. Po odliczeniu kosztów utrzymania i rat kredytów (ok. 3700 zł), pozostaje mu do dyspozycji ok. 2800 zł. Z sumy tej ma możliwość przekazywania na dzieci alimentów w łącznej kwocie 2000 zł.

Jednocześnie Sąd wskazał, iż rodzice nie mogą uchylić się od obowiązku alimentacyjnego jedynie na tej podstawie, że jego wykonywanie stanowiłoby dla nich nadmierny ciężar. Trudności w egzekwowaniu świadczeń od kontrahentów nie mogą obciążać małoletnich dzieci, zaś pozwany winien podjąć starania w celu skutecznej egzekucji należnych mu wierzytelności. Sąd odnośnie spłacanych przez pozwanego kredytów zauważył, iż żadne zobowiązania finansowe nie mogą być uprzywilejowane w stosunku do obowiązku alimentacyjnego wobec dzieci. W ocenie Sądu możliwości zarobkowe i majątkowe pozwanego pozwalają na uiszczenie świadczeń alimentacyjnych na rzecz dzieci w zasądzonej wysokości i oddalił roszczenie w pozostałym zakresie, jako wygórowane.

Na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz.U. z 2010 r., Nr 90, poz. 594 ze zm.) w związku z art. 98 kpc Sąd obciążył pozwanego kosztami sądowymi od uwzględnionej części powództwa.

Zgodnie z art. 333 § 1 pkt 1 kpc Sąd z urzędu nadał klauzulę wykonalności orzeczeniu w części uwzględniającej powództwo.

Z rozstrzygnięciem Sądu nie zgodził się pozwany zaskarżając go w zakresie pkt I i III oraz zarzucając naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, w szczególności art. 135 kro poprzez błędne określenie zarobkowych i majątkowych możliwości pozwanego oraz wysokości stopnia zaspokojenia potrzeb uprawnionych obciążających zobowiązanego; naruszenie przepisów procesowych mających wpływ na treść wyroku w postaci art. 233 § 1 kpc polegającą na rozważeniu dowodów w sposób odbiegający od zasad logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego,

w szczególności na wadliwej ocenie potrzeb małoletnich powodów wyłącznie na podstawie wątpliwych wyliczeń, podczas gdy ich zakres i rozmiar powinny zostać poddane krytycznej ocenie Sądu.

Mając na uwadze powyższe pozwany wniósł o obniżenie alimentów z kwoty po 2 000 zł do kwoty po 1 500 zł miesięcznie oraz zasądzenie kosztów procesu za I i II instancję.

Rozpoznając apelację Sąd Okręgowy w Sieradzu zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna. W ocenie Sądu Okręgowego Sąd I instancji niedostatecznie wnikliwie rozważył sytuację materialną stron i potrzeby dzieci, w tym nie dostrzegł znacznej dysproporcji w przyznanych małoletnim środkach w stosunku do dochodów pozwanego.

Pozwany w pełni wykorzystuje swoje możliwości zarobkowe. Jego dochody oprócz świadczeń alimentacyjnych muszą wystarczyć także na pokrycie jego zobowiązań wobec Skarbu Państwa. Nadto w wyniku rozstania stron doszło także do zmiany sytuacji materialnej każdego z małżonków, którzy do tej pory prowadzili wspólne gospodarstwo domowe. Po wyprowadzeniu się pozwanego ze wspólnego domu stron każde z nich z wyłącznie własnych dochodów musi zaspakajać wydatki związane z utrzymaniem mieszkania, a pozwany dodatkowo na zaspokojenie potrzeb lokalowych w związku z prowadzoną działalnością.

Sąd Okręgowy nie neguje potrzeb małoletnich, jednakże ich zmiana nie jest okolicznością wystarczającą do uwzględnienia powództwa w takim zakresie jak to uczynił Sąd Rejonowy w stosunku do małoletniej, gdyż obowiązkiem Sądu jest także rozważenie sytuacji zobowiązanego do alimentacji. Sąd I instancji naruszył przepisu art. 135 § 1 kro.

W literaturze przedmiotu i judykaturze zgodnie przyjmuje się, że zakres usprawiedliwionych potrzeb dziecka powinien być ustalony w ten sposób, aby w razie ich zaspokojenia stopa życiowa dziecka była taka sama jak stopa życiowa rodziców, gdyż poziom i jakość realizacji potrzeb dziecka zależą od możliwości zarobkowych i majątkowych rodziców, które także wyznaczają ich poziom życia.

Biorąc natomiast pod uwagę sytuację małoletniej powódki i pozwanego należy dostrzec rażącą dysproporcję w poziomie ich życia, skoro w ocenie Sądu Rejonowego potrzeby małoletniej powinny być realizowane na poziomie 1 300 zł z finansów ojca i co do kwoty 500 zł przez matkę, natomiast pozwanemu po odliczeniu kosztów utrzymania i

rat kredytów (ok. 3700 zł), pozostaje do dyspozycji ok. 2800 zł z czego powinien przekazywać na dzieci alimenty w łącznej kwocie 2000 zł.

W sytuacji określenia pozwanemu zobowiązania alimentacyjnego na poziomie 2000 zł jego stopa życiowa byłaby zdecydowanie niższa niż stopa życiowa małoletniej powódki.

Realizacja przez Sąd oczekiwania powódki doprowadziłaby do wadliwej oceny zdolności alimentacyjnej pozwanego, gdyż wypaczałaby rzeczywisty zakres jego możliwości finansowych a tym samym naruszała również reguły orzekania o wysokości należności alimentacyjnych oraz zasadę równej stopy życiowej zobowiązanego rodzica i uprawnionego dziecka. Przy ocenie zakresu obowiązku alimentacyjnego należy brać bowiem pod uwagę także usprawiedliwione potrzeby własne zobowiązanego (orzeczenie SN z 28 listopada 1975 r., III CRN 330/75, LexPolonica nr 316360).

Na marginesie zauważyć również trzeba, iż ze złożonych przez matkę powódki rachunków (k. 136-137, 139-141, 143-147, 149, 152-163) wynika, że potrzeby małoletniej kształtują się na poziomie około 1400 zł, a nie jak przyjął Sąd Rejonowy – 1 800 zł. Zauważyć również należy, że w wydatkach dziecka w związku z rozpoczęciem nauki w szkole podstawowej (małoletnia z racji wieku od 1 września 2013 roku powinna realizować obowiązek szkolny) nie będzie potrzeby opłacania przedszkola kwotą około 200 zł miesięcznie.

Reasumując - Sąd I instancji nieprawidłowo przyjął, iż analiza materiału dowodowego daje przesłanki do zasądzenia alimentów na rzecz M. K. (1) po 1 300 zł i kwotę tę obniżył do 800 zł, bowiem pozwany nie jest w stanie alimentować córki powyżej 800 zł bez nadmiernego dla siebie uszczerbku.

W zakresie potrzeb małoletniego skarżący - wnioskując o rozłożenie uznawanej przez siebie kwoty 1 500 zł miesięcznie w ten sposób by obciążyć go alimentami na rzecz córki i syna po 750 zł - de facto nie neguje prawidłowości poczynionych przez Sąd Rejonowy ustaleń co do potrzeb syna co z kolei zwalnia Sąd Okręgowy z obowiązku ustosunkowywania się do tych ustaleń w sposób bardziej szczegółowy.

Z tych względów apelacja pozwanego z mocy art. 386 § 1 kpc uzasadniała obniżenie alimentów na rzecz córki do kwoty 800 zł i przy zachowaniu poziomu alimentów na rzecz syna po 700 zł - do łącznej kwoty 1 500 zł miesięcznie. Na podstawie art. 102 kpc Sąd Okręgowy w Sieradzu nie obciążył małoletnich powodów kosztami postępowania apelacyjnego, uznając że z racji wieku i braku własnego majątku nie są w stanie ich zwrócić pozwanemu.